

PRAWO ADMINISTRACYJNE - 4

mgr Anna Maciąg

e-mail: anna.maciag@uwr.edu.pl

administratywistka.pl

DOWODY OSOBISTE

PYTANIA EGZAMINACYJNE

44. Identyfikacja i charakterystyka źródeł prawa administracyjnego/form działania (organów) administracji publicznej [...] stwierdzenie nieważności dowodu osobistego.

112. Zasady wydawania dowodu osobistego.

113. Zawieszanie i cofanie zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego.

114. Wymiana, unieważnianie i stwierdzenie nieważności dowodu osobistego.

129. Identyfikacja form działania (organów) administracji publicznej (nazwa; uzasadnienie): dowód osobisty [...]

5

**PODSTAWA PRAWNA:
USTAWA Z DNIA 6 SIERPANIA 2010 R.
O DOWODACH OSOBISTYCH**

**UWAGA! NOWELIZACJA
Z DNIA 4 MARCA 2019 R.**

WYBRANE DEFINICJE

- **data wydania dowodu osobistego** - datę personalizacji dowodu osobistego;
- **uszkodzenie dowodu osobistego** - naruszenie warstwy graficznej lub warstwy elektronicznej dowodu osobistego, które podważa jego wiarygodność lub utrudnia identyfikację jego posiadacza, lub uniemożliwia korzystanie z warstwy elektronicznej zgodnie z jej przeznaczeniem;
- **utrata dowodu osobistego** - brak fizycznej kontroli nad dowodem osobistym przez jego posiadacza, który nastąpił w wyniku przestępstwa, zagubienia lub innego zdarzenia losowego;
- **wydanie dowodu osobistego** - czynności materialno-techniczne organu gminy mające na celu wystawienie dowodu osobistego na rzecz osoby obowiązanej lub uprawnionej do jego posiadania oraz przekazanie go tej osobie.
- **organ gminy** - należy przez to rozumieć wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

1. stwierdza tożsamość osoby na terytorium RP oraz innych państw UE i EOG;
2. stwierdza obywatelstwo polskie osoby na terytorium RP oraz innych państw UE, EOG;
3. uprawnia do przekraczania granic państw UE i EOG.

**FUNKCJE DOWODU
OSOBISTEGO**

DODATKOWE FUNKCJE E-DOWODU

E-dowód (czyli dowód osobisty wydany po 4 marca 2019 roku) służy dodatkowo do elektronicznej komunikacji z administracją publiczną i innymi podmiotami. Pozwala między innymi:

- zalogować się do portali administracji publicznej, na przykład ePUAP,
- elektronicznie podpisać dokumenty podpisem osobistym,
- elektronicznie podpisać się w usługach online administracji publicznej,
- korzystać z automatycznych bramek granicznych na przykład na lotniskach.

Źródło: <https://obywatel.gov.pl/dokumenty-i-dane-osobowe/dowod-osobisty-informacja-o-dokumencie>

PRAWO I OBOWIĄZEK POSIADANIA DOWODU OSOBISTEGO

- prawo do posiadania dowodu osobistego przysługuje każdemu obywatelowi RP;
- pełnoletni obywatel RP zamieszkujący na jej terytorium jest obowiązany posiadać dowód osobisty;
- dowód osobisty wydaje się obywatelowi RP;
- obywatel RP może posiadać jeden ważny dowód osobisty;
- dowód osobisty nie zawiera danych osób trzecich.

OKRES WAŻNOŚCI DOWODU OSOBISTEGO

- dowód osobisty wydany osobie, która nie ukończyła 5 roku życia, jest ważny przez okres 5 lat od daty wydania dowodu osobistego;
- dowód osobisty wydany osobie, która ukończyła 5 rok życia, jest ważny przez okres 10 lat od daty wydania dowodu osobistego

- (!) Przed 1 marca 2015 r. osoby po 65. roku życia mogły otrzymać dowód ważny bezterminowo. Dowody wtedy wydane zachowują ważność do końca życia osób, którym zostały wydane.

WŁAŚCIWOŚĆ ORGANÓW I KONTROLA

- dowody osobiste wydają organy gmin,
- zadania określone w ustawie, realizowane przez organy gmin, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej;
- właściwi miejscowo wojewodowie:
  - sprawują nadzór nad organami gmin w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie;
  - są organami odwoławczymi od decyzji wydawanych przez organy gmin.
- minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad działalnością wojewody w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.

13

DANE ZAWARTE W UMOWIE I FUNKCJONALNOŚĆ WARSTWY ELEKTRONICZNEJ

WARSTWY DOWODU OSOBISTEGO

- Minister właściwy do spraw wewnętrznych personalizuje dowody osobiste.
- Dowód osobisty posiada warstwę graficzną i warstwę elektroniczną.
- Wiarygodność danych zawartych w warstwie graficznej dowodu osobistego można potwierdzić przez porównanie tych danych z danymi zawartymi w warstwie elektronicznej.
- Dowód osobisty umożliwia jego posiadaczowi:
  1. uwierzytelnianie w usługach online za pomocą profilu osobistego;
  2. składanie podpisu osobistego;
  3. potwierdzanie obecności w określonym czasie i miejscu.

DATA KOŃCA OKRESU WAŻNOŚCI CERTYFIKATÓW

- Data końca okresu ważności certyfikatu podpisu osobistego, certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu potwierdzenia obecności jest tożsama z datą ważności dowodu osobistego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 12g (*omówiony w nast. slajdzie*).
- W przypadku dowodu osobistego wydanego osobie, która nie ukończyła 18. roku życia, datą początkową ważności certyfikatu podpisu osobistego jest data ukończenia 18. roku życia przez posiadacza dowodu osobistego.

UNIEWAŻNIENIE CERTYFIKATÓW PRZEZ MINISTRA

- Minister właściwy do spraw wewnętrznych w przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia bezpieczeństwa wykorzystania warstwy elektronicznej dowodu osobistego unieważnia certyfikaty, przy zachowaniu ważności warstwy graficznej dowodu osobistego oraz może określić czas, w którym będą wydawane dowody osobiste niezawierające w warstwie elektronicznej danych.
- Unieważnienie może dotyczyć wszystkich posiadaczy dowodów osobistych lub grupy posiadaczy dowodów osobistych o tych samych cechach zabezpieczeń.
- Minister właściwy do spraw wewnętrznych w przypadku unieważnienia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego może przedłużyć ważność dowodów osobistych w zakresie warstwy graficznej, jeżeli data wymiany określona w harmonogramie, jest późniejsza niż data ważności dowodu osobistego.

18

ZASADY WYDAWANIA DOWODÓW OSOBISTYCH

WNIOSEK O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO

- dowód osobisty wydaje się nieodpłatnie;
- dowód osobisty wydaje się na wniosek;
- wniosek o wydanie dowodu osobistego składa się w organie dowolnej gminy na terytorium RP
  - osobiście w formie pisemnej lub,
  - w formie dokumentu elektronicznego;
- wydanie dowodu osobistego następuje nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać przedłużony, o czym należy zawiadomić osobę ubiegającą się o wydanie dowodu osobistego lub osobę składającą wniosek na jej rzecz;

WNIOSEK O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO

- wniosek o wydanie dowodu osobistego składa osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych;
- w imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego wniosek składa rodzic, opiekun prawny lub kurator;
- osoba obowiązana do posiadania dowodu osobistego może złożyć wniosek osobiście mnie wcześniej niż 30 dni przed datą 18 urodzin;
- złożenie w siedzibie organu gminy wniosku o wydanie dowodu osobistego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych wymaga jej obecności przy składaniu wniosku; wyjątek stanowią osoby, które nie ukończyły 5 roku życia.

FOTOGRAFIA DOŁĄCZONA DO WNIOSKU

- Do wniosku o wydanie dowodu osobistego dołącza się aktualną fotografię odzwierciedlającą, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego przedstawiający ją bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami;
- osoba z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może załączyć do wniosku fotografię przedstawiającą ją w okularach z ciemnymi szklami. W takim przypadku do wniosku załącza się również orzeczenie o niepełnosprawności osoby do 16 roku życia lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności osoby, która ukończyła 16 lat, z powodu wrodzonej lub nabytej wady narządu wzroku;
- osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania może załączyć do wniosku fotografię przedstawiającą ją w nakryciu głowy, o ile wizerunek twarzy jest w pełni widoczny. W takim przypadku do wniosku załącza się zaświadczenie o przynależności do wspólnoty wyznaniowej zarejestrowanej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- W uzasadnionych przypadkach organ gminy może wydać dowód osobisty na wniosek, do którego została dołączona fotografia przedstawiająca osobę z zamkniętymi oczami, innym niż naturalny wyrazem twarzy lub z otwartymi ustami.

ODBIÓR DOWODU OSOBISTEGO

- Dowód osobisty odbiera się osobiście w siedzibie organu gminy, w którym został złożony wniosek.
- Jeżeli odbioru dowodu osobistego w siedzibie organu gminy dokonuje jego posiadacz, organ gminy: zapewnia warunki pozwalające posiadaczowi na ustalenie pozostających wyłącznie w jego posiadaniu kodów umożliwiających identyfikację elektroniczną i złożenie podpisu osobistego oraz przekazuje posiadaczowi dowodu osobistego do jego wyłącznej dyspozycji kod umożliwiający odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego w formie umożliwiającej odczytanie zapisanych danych osobom z dysfunkcjami wzroku.
- Odbioru dowodu osobistego może dokonać pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania tej czynności, w przypadku gdy: wnioskodawca, który złożył wniosek o wydanie dowodu osobistego w siedzibie organu gminy, nie może osobiście odebrać dowodu osobistego z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody.

ODMOWA WYDANIA DOWODU OSOBISTEGO

- Odmawia się wydania dowodu osobistego, w przypadku gdy fotografia załączona do wniosku przesłanego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie spełnia wymogów, lub wnioskodawca składa wniosek o wydanie dowodu osobistego z naruszeniem innych przepisów niniejszej ustawy.;
- odmowa wydania dowodu osobistego następuje w drodze decyzji administracyjnej, która posiada rygor natychmiastowej wykonalności;
- odwołanie od decyzji rozpatruje się w terminie 14 dni od daty jego złożenia.

24

ZAWIESZENIE I COFANIE ZAWIESZENIA CERTYFIKATÓW ZAMIESZCZONYCH W WARSTWIE ELEKTRONICZNEJ DOWODU OSOBISTEGO

ZAWIESZENIE CERTYFIKATÓW W DOWODZIE OSOBISTYM

- W razie np. czasowej utraty e-dowodu osobistego (np. w razie zgubienia lub kradzieży) będzie można zawiesić na maksymalnie 14 dni umieszczone w jego warstwie elektronicznej certyfikaty uwierzytelniania i podpisu osobistego.
- Zgłoszenia zawieszenia lub cofnięcia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego dokonuje posiadacz dowodu osobistego mający pełną zdolność do czynności prawnych, który czasowo utracił kontrolę nad dokumentem.
- W imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych zgłoszenia dokonuje rodzic, opiekun prawny lub kurator.
- Zgłoszenia może dokonać pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem szczególnym do dokonania takiej czynności.
- Zgłoszenie zawiera następujące dane posiadacza dowodu osobistego: imię (imiona); nazwisko; numer PESEL.

ZGŁOSZENIE ZAWIESZENIE CERTYFIKATÓW

- Zgłoszenia dokonuje się;
  - w formie dokumentu elektronicznego, po opatrzeniu kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym,
  - przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji po uwierzytelnieniu posiadacza dowodu osobistego,
  - osobiście w siedzibie organu dowolnej gminy, w formie pisemnej, po opatrzeniu własnoręcznym czytelnym podpisem zgłaszającego.
- Osobie dokonującej zgłoszenia wydaje się zaświadczenie potwierdzające datę i godzinę dokonania tego zgłoszenia.

ZGŁOSZENIE ZAWIESZENIE CERTYFIKATÓW

- Certyfikaty zamieszczone w warstwie elektronicznej dowodu osobistego podlegają zawieszeniu na okres nie dłuższy niż 14 dni, licząc od dnia dokonania zgłoszenia. **Jeżeli w tym okresie nie nastąpi cofnięcie zawieszenia tych certyfikatów, certyfikaty te oraz dowód osobisty podlegają unieważnieniu z mocy prawa.**
- Certyfikaty zamieszczone w warstwie elektronicznej dowodu osobistego zawiesza i cofa to zawieszenie minister właściwy do spraw wewnętrznych.
- Zawieszenie certyfikatów powoduje zawieszenie ważności dowodu osobistego.
- Podpis osobisty posiadacza dowodu osobistego złożony w okresie zawieszenia albo po unieważnieniu certyfikatu podpisu osobistego nie wywołuje skutków prawnych. Późniejsze cofnięcie zawieszenia certyfikatu nie wpływa na ważność czynności dokonanej w okresie zawieszenia.

28

WYMIANA I UNIEWAŻNIANIE DOWODU OSOBISTEGO

WYDANIE NOWEGO DOWODU OSOBISTEGO NASTĘPUJE W PRZYPADKU:

- upływu terminu ważności dowodu osobistego albo upływu terminu ważności dowodu osobistego w przypadku unieważnienia certyfikatu przez ministra;
- zmiany danych zawartych w dowodzie osobistym, z wyjątkiem zmiany nazwy organu wydającego;
- zmiany wizerunku twarzy posiadacza dowodu osobistego w stosunku do wizerunku twarzy zamieszczonego w dowodzie osobistym w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza;
- utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza;
- unieważnienia certyfikatów;

WYDANIE NOWEGO DOWODU OSOBISTEGO NASTĘPUJE W PRZYPADKU:

- żądania wymiany dowodu osobistego:
  - na dowód osobisty z warstwą elektroniczną,
  - w którego warstwie elektronicznej nie ma zamieszczonego certyfikatu podpisu osobistego lub certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia,
  - uniemożliwiającego identyfikację i uwierzytelnienie lub złożenie podpisu osobistego;
- ubezwłasnowolnienia całkowitego lub częściowego posiadacza dowodu osobistego, w którego dowodzie osobistym w warstwie elektronicznej został zamieszczony certyfikat podpisu osobistego;
- przekazania do organu gminy lub do placówki konsularnej RP przez osobę trzecią, znalezione dowodu osobistego;

WNIOSEK O WYDANIE DOWODU OSOBISTEGO

- Z wnioskiem o wydanie nowego dowodu osobistego występuje się:
  - co najmniej 30 dni przed upływem terminu ważności dowodu osobistego;
  - niezwłocznie - w przypadku:
    - zmiany danych zawartych w dowodzie osobistym, z wyjątkiem zmiany nazwy organu wydającego;
    - zmiany wizerunku twarzy posiadacza dowodu osobistego w stosunku do wizerunku twarzy zamieszczonego w dowodzie osobistym w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza;
    - utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza.

ZGŁOSZENIE UTRATY LUB USZKODZENIA DOWODU OSOBISTEGO

- posiadacz dowodu osobistego, którego dowód osobisty został utracony lub uszkodzony, zgłasza niezwłocznie, osobiście ten fakt organowi dowolnej gminy, a posiadacz dowodu osobistego przebywający poza terytorium RP - dowolnej placówce konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- zgłoszenia można dokonać w formie dokumentu elektronicznego w organie gminy, który wydał dowód osobisty;
- zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w placówce konsularnej RP można również dokonać w formie pisemnej za pomocą poczty lub telefaksu;
- zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego za pomocą usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji po uwierzytelnieniu może dokonać posiadacz dowodu osobistego;
- zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego posiadacza dowodu osobistego nieposiadającego zdolności do czynności prawnych lub posiadającego ograniczoną zdolność do czynności prawnych dokonuje rodzic, opiekun prawny lub kurator;

ZGŁOSZENIE UTRATY LUB USZKODZENIA DOWODU OSOBISTEGO

- posiadaczowi dowodu osobistego, który dokonał osobistego zgłoszenia w organie gminy lub placówce konsularnej RP utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydaje się zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego;
- posiadacz dowodu osobistego, który dokonał zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w formie dokumentu elektronicznego, oraz posiadaczowi dowodu osobistego przebywającemu poza granicami RP, który dokonał tego zgłoszenia w formie pisemnej za pomocą poczty lub telefaksu, zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego wydaje się na żądanie;
- zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego jest ważne do czasu wydania nowego dowodu osobistego, nie dłużej jednak niż przez 2 miesiące.

ZNALEZIENIE DOWODU OSOBISTEGO

- osoba, która znalazła cudzy dowód osobisty, jest obowiązana niezwłocznie przekazać ten dokument organowi dowolnej gminy, Policji, innemu organowi administracji publicznej lub placówce konsularnej RP;
- organy te przekazują niezwłocznie dowód osobisty organowi, który go wydał, w celu unieważnienia dokumentu;
- osoba, która znalazła cudzy dowód osobisty, może, bez zbędnej zwłoki, przekazać ten dokument posiadaczowi dowodu osobistego;
- osoba posiadająca dowód osobisty, która utraciła obywatelstwo polskie, jest obowiązana niezwłocznie zwrócić go do organu dowolnej gminy lub placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej.

35

UNIEWAŻNIENIE DOWODU OSOBISTEGO

ZASADY OGÓLNE

- w okresie ważności dowód osobisty unieważnia się w przypadku:
  - wydania nowego dowodu z powodu innego niż upływ terminu ważności,
  - utraty obywatelstwa polskiego,
  - zgonu posiadacza dowodu osobistego
  - wydania decyzji o odmowie wydania dowodu osobistego, jeżeli dowód został uprzednio wystawiony.
- o konieczności unieważnienia dowodu osobistego z przyczyny zmiany danych organ gminy jest zawiadamiany przez rejestr PESEL za pośrednictwem Rejestru Dowodów Osobistych.

UNIEWAŻNIENIE DOWODU OSOBISTEGO NASTĘPUJE

- z dniem (m.in.):
  - zgłoszenia do organu dowolnej gminy lub placówki konsularnej RP utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przez jego posiadacza lub przekazania do organu dowolnej gminy lub do placówki konsularnej RP przez osobę trzecią znalezionej cudzego dowodu osobistego;
  - utraty obywatelstwa polskiego
  - zgonu posiadacza dowodu osobistego
  - wydania decyzji o odmowie wydania dowodu osobistego;

WŁAŚCIWOŚĆ ORGANU DO UNIEWAŻNIENIA DOWODU OSOBISTEGO

- Organem właściwym do unieważnienia dowodu osobistego jest organ gminy, a wyjątkowo minister właściwy ds. informatyzacji.
- Dowód osobisty podlega unieważnieniu z mocy prawa na podstawie przekazanych przez rejestr PESEL do Rejestru Dowodów Osobistych informacji o utracie obywatelstwa polskiego lub zgonie posiadacza dowodu osobistego lub w wyniku unieważnienia certyfikatów (co do zasady).

WŁAŚCIWOŚĆ ORGANU

- rzeczowa
- miejscowa
- instancyjna.

STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI DOWODU OSOBISTEGO

- Stwierdza się nieważność dowodu osobistego wydanego osobie, która we wniosku o jego wydanie podała nieprawdziwe dane.
- Stwierdzenie nieważności dowodu osobistego następuje w drodze decyzji administracyjnej.
- Decyzja ta wydana w pierwszej instancji jest ostateczna.

42

REJESTR DOWODÓW OSOBISTYCH

PYTANIA EGZAMINACYJNE

44. Identyfikacja i charakterystyka źródeł prawa administracyjnego/form działania (organów) administracji publicznej [...] stwierdzenie nieważności dowodu osobistego.

112. Zasady wydawania dowodu osobistego.

113. Zawieszanie i cofanie zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego.

114. Wymiana, unieważnianie i stwierdzenie nieważności dowodu osobistego.

129. Identyfikacja form działania (organów) administracji publicznej (nazwa; uzasadnienie): dowód osobisty [...]

45

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

mgr Anna Maciąg

e-mail: anna.maciag@uwr.edu.pl

administratywistka.pl